

ПРОЦЕСУАЛЬНА МЕТА СЛІДЧОГО ТА ПРОБЛЕМИ СТРОКІВ ДАВНОСТІ В ЗУПИНЕНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Плукар Володимир Володимирович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ

Малицька Наталія Володимирівна - магістрант Львівського національного університету ім. І.Франка (Україна)

УДК 343.1

In articol se discută scopul procedural al activității anchetatorului în cadrul acțiunii penale suspendate, procedură analizată în detaliu, în care este angajat investigatorul, conform motivelor la care acțiunea penală încetează. La încetarea procesului penal este luată în considerare problema termenului de limitări.

Cuvinte cheie: scopul procedural al anchetatorului, reluarea procesului penal, termenul de limitări; încetarea procedurilor penale, motive.

In the article the procedural aim of the investigator's activity in a suspended criminal proceeding is considered and formed, while the detailed analysis of the measures carried out by the investigator in accordance with the grounds for which the criminal proceedings are suspended. The problems of expiration of limitation periods when stopping a criminal proceeding are considered.

Key words: procedural purpose of the investigator, restoration of criminal proceedings, limitation periods; Suspension of criminal proceedings, grounds.

У статті розглядається та формується процесуальна мета діяльності слідчого у зупиненому кримінальному провадженні, при цьому детально аналізуються заходи, що здійснює слідчий у відповідності до підстав, з приводу яких кримінальне провадження зупиняється. Розглядається проблематика спливу строків давності при зупиненні кримінального провадження.

Ключові слова: процесуальна мета слідчого, відновлення кримінального провадження, строки давності; зупинення кримінального провадження, підстави.

Актуальність теми дослідження полягає у тому, що у КПК України не врегульовано питання діяльності слідчого у зупиненому кримінальному провадженні, а також ніяким чином не регламентовано питання перебігу строків давності, що має дуже важливе процесуальне значення, адже безпосередньо стосується реалізації прав та свобод осіб у кримінальному процесі.

Наукові дослідження, які були використані для дослідження даної теми викладе-

ні у наукових працях вітчизняних науковців Когутича І.І., В. Т. Нора, Терещенка Ю.В., Басай В. Д., Чорноус Ю. М., Остафійчука Г., Головчак М. М., Кривонос І.С., Лисенко О.В., Климичука М.П., Макаренка Є. І., Наливайка Є.О., Расчотнова Є.В., Топчія В.В., Яковлева О., Смирнова М. І., Галаган О. І. та ін. Однак, з огляду на широкий спектр наукових праць нині проблематика діяльності слідчих у зупиненому кримінальному провадженні в українській доктрині залишається малодослідженою,

а у практичній діяльності слідчі, зловживаючи процесуальними правами та обов'язками, не виконують в повному обсязі покладених на них суспільством та державою завдань, що призводить до збільшення рівня злочинності на теренах України.

Метою статті є визначення процесуальної мети діяльності слідчого у зупиненому кримінальному провадженні; дослідити проблему перебігу строків давності; проаналізувати заходи, що здійснює слідчий з приводу підстав, у випадку яких кримінальне провадження зупиняється.

Виклад основного матеріалу. Акцентуємо увагу, що законодавець у ст. 280 КПК України визначив дві взаємопов'язані «аксіоми» зупинення кримінального провадження: перша - **«до зупинення досудового розслідування слідчий зобов'язаний виконати всі слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії»** (ч.2 ст.280 КПК України); та друга - **«після зупинення досудового розслідування проведення слідчих (розшукових) дій не допускається»** [1] (ч.5 ст.280 КПК України). Проте одночасно законодавець перечить відповідним нормативним положенням коли пише: **«... крім тих, які спрямовані на встановлення місцезнаходження підозрюваного»** (ч. 5 ст. 280 КПК України). Звідси слідує, що законодавець дає правовий дозвіл здійснювати слідчі (розшукові) дії в зупиненому провадженні.

Разом з тим, здійснюючи системний аналіз підстав, умов і процесуального порядку відновлення досудового розслідування, слід сказати, що процесуальні дії слідчого в зупиненому кримінальному провадженні безпосередньо пов'язані з встановленням підстав для його відновлення. З цією метою він уповноважений КПК України здійснювати і, зрештою, слідчо-розшукові дії та інші процесуальні дії.

Видається, характер процесуальної діяльності слідчого в зупиненому провадженні диференційовано метою, тобто те, чого слідчий «прагне, чого хоче досягти» [2, с. 683] за конкретної слідчої ситуації, а саме, «за матеріальної та ідеальної інформації про умови, які, з одного боку, відображають розслідувану подію, а з другого – обстановку, за якої відбувається той чи інший етап цього розслідування і

яка екстраполюється на його завдання, а також шляхи та засоби їх реалізації» [3, с. 234].

З огляду на це вважаємо, що мета процесуальної діяльності слідчого в зупиненому кримінальному провадженні може мати двоякий процесуальний характер, зокрема, коли:

1) слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії безпосередньо спрямовані на відновлення зупиненого кримінального провадження з усуненням підстав, що спричинили таке зупинення. Утім, якщо мета діяльності слідчого в зупиненому кримінальному провадженні міняє свій процесуальний характер, тобто за конкретних фактичних обставин його діяльність уже не пов'язана з усуненням перешкод у цьому провадженні, що заважали безперервно і своєчасно проводити необхідні слідчі дії, або ж є можливість дослідити доказовий матеріал по справі, то, звичайно міняється сутність і, з огляду на це, напрямок такої діяльності. Зокрема, В. Т. Нор та В. П. Шибіко зазначають, що під час досудового слідства суб'єкти розслідування вчиняють й інші процесуальні дії, спрямовані на збирання доказової інформації [4]. Доцільно пише О.Р. Михайленко: «будь-яка слідча дія є процесуальною (передбаченою процесуальним законом), проте процесуальна дія не завжди є слідчою, оскільки не спрямована на виявлення, закріплення і перевірку доказів» [5, с. 254].

А тому доречно виділити й таку категорію процесуальних дій слідчого за характерною метою, як:

2) слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії безпосередньо спрямовані на виконання завдань кримінального провадження.

Безумовно, у першому та другому випадку діяльність слідчого призводить до обов'язкового відновлення зупиненого кримінального провадження. При цьому у випадку, коли процесуальна діяльність слідчого спрямована на виконання завдань кримінального провадження в загальному, то відновлення кримінального провадження здійснюється за фактичних умов та обставин зупиненого кримінального провадження, що за своєю суттю безпосередньо не пов'язані з ліквідацією підстав, що зумовили таке зупинення. Зокрема, А.М. Попов відзначає, що зміст діяльності слідчого в зупиненому кримінальному провадженні визначається, у першу чергу, підстава-

ми його зупинення та фактичними обставинами злочину ... та направлена в подальшому на відновлення цього кримінального провадження [6, с. 21-23].

Тож якщо у зупиненому кримінальному провадженні нівелюється характер мети слідчо-розшукових та процесуальних дій слідчого, що спрямовані на ліквідацію підстав ст. 280 КПК України та зумовили таке зупинення, то очевидно, зупинене кримінальне провадження має бути відновлено, так як така діяльність слідчого за своєю суттю не пов'язана з усуненням обставин, що викликали зупинення цього провадження. З цього приводу законодавець пише: **«Зупинене досудове розслідування відновлюється ... у разі потреби проведення слідчих (розшукових) чи інших процесуальних дій»** [1]. Тому відновлення кримінального провадження здійснюється в обов'язковому порядку.

З приводу цього слід відзначити, що «у науковій літературі такі дії можуть мати різну назву, зокрема: "слідчі дії", "процесуальні дії", "інші процесуальні дії", однак усі вони мають єдине спрямування – виконання завдань кримінального судочинства» [7]. Процесуальні дії охоплюють усі передбачені кримінально – процесуальним законодавством заходи, проте відрізняються від слідчих за метою, колом уповноважених суб'єктів і порядком провадження, отримуваними результатами тощо [8, с. 49].

Видається, навіть якщо немає потреби проводити слідчі (розшукові) дії, то, у такому випадку, якщо процесуальна діяльність слідчого, яка не пов'язана з метою встановлення факту підстав для відновлення зупиненого кримінального провадження та не спрямована на встановлення місцезнаходження підозрюваного перетворюється **«в інші процесуальні дії»**, які зумовлюють потребу відновити зупинене кримінальне провадження. Водночас «процесуальні дії або їх сукупність підлягає виконанню в межах граничного строку без невинуватної затримки» [9], проте здійснення процесуальних дій у зупиненому кримінальному провадженні з огляду на ч.3 ст. 219 КПК України не включаються в перебіг строків досудового розслідування, що пов'язується лише

з моментом винесення постанови про відновлення зупиненого кримінального провадження.

Доречно відзначити, що «будь-які процесуальні дії щодо притягнення особи до кримінальної відповідальності не припиняють впливу строків давності» [10]. Звідси слідує, що «строк давності минає і в період слідства, і протягом судового розгляду кримінальної справи і навіть після оголошення обвинувального вироку суду» [11, с. 1196], а тому «якщо строк сплинув під час досудового слідства, то, відповідно, суд має закрити провадження, застосувавши ст. 49 КК України» [12, с. 235].

Водночас, згідно з ч. 2 ст. 49 КК України, перебіг давності зупиняється, якщо особа, що вчинила злочин, ухилилася від досудового слідства та суду та відновлюється з дня з'явлення особи із зізнанням або затримання. А відтак «перебіг строку давності, протягом якого особа ухилялася від досудового слідства та суду, ніби «заморожується»» [13, с. 300], а значить: «час зупинення перебігу давності дорівнює часу ухилення особи від слідства або суду» [12, с. 211].

Зрештою, зупинення перебігу строку давності застосовується виключно щодо підстав, пов'язаних з ухиленням від слідства та суду зупиненого кримінального провадження. Зокрема, якщо провадження в стадії судового розгляду, то зупинення провадження на підставі ухилення від суду згідно зі ст. 335 КПК України веде до зупинення перебігу строків давності автоматично.

У той же час на стадії досудового розслідування законодавець прямо не визначив, підстав, пов'язаних із діянням ухилення від досудового слідства, на відміну від попередньої редакції ст. 280 КПК України, де вказувалось: «досудове розслідування може бути зупинене, якщо підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності» [14]. А тому з огляду на нинішню редакцію цієї статті, слідчому задля зупинення строків давності потрібно мотивувати відповідне достатніми доказами, які підтверджують, що підозрюваний дійсно умисно ухиляється від слідства. Відтак, «у цьому випадку перебіг строків давності зупиня-

ється і відновлюється лише після затримання підозрюваного чи його явки (ст. 49 КПК)» [15, с. 106-158]. Також особа звільняється від кримінальної відповідальності, якщо з часу вчинення злочину минуло п'ятнадцять років.

На думку М.В. Корольова, зупинення - це період часу, який закінчується винесенням постанови про відновлення досудового слідства або про припинення кримінальної справи у зв'язку із закінченням строків давності [16, с. 20].

У чинному КПК України ніяким чином не регламентовано питання перебігу строків давності, зокрема і його зупинення та відновлення, що має дуже важливе процесуальне значення, адже безпосередньо стосується реалізації прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження. З огляду на це, на нашу думку, слідчий повинен у постанові про зупинення кримінального провадження визначати момент зупинення перебігу строків давності, якщо фактичні обставини того потребують, а також момент відновлення зупинених строків давності, якщо зупинене кримінальне провадження відновлюється. Доцільно відзначає І.С. Кривонос: «Наявність вказаної норми дисциплінує слідчого та змусить його неодноразово подумати та все уважно зважити перед тим, як винести постанову про зупинення досудового розслідування, у випадку, коли не проведені всі необхідні слідчі (розшукові) дії, як того вимагає закон, або якщо вони проведені поверхово та неякісно» [17, с. 78].

У той же час у юридичній літературі відзначається, що «слідчий має бути центральною особою в організації розшукової роботи» [18, с. 118], а значить, «вибір конкретних форм спільної діяльності, зумовлений слідчою або оперативно-розшуковою ситуаціями кримінального чи оперативно-розшукового провадження, залежить від слідчого (подекуди, за активної участі прокурора та слідчого судді)» [19, с. 55], тому «діяльність прокурора не повинна бути споглядацькою, зводиться лише до суто наглядової діяльності за законністю під час проведення досудового розслідування» [20, с. 157]. Одночасно слід враховувати той факт, що якщо по оперативно-розшуковій справі є план заходів щодо розкриття того ж злочину, це не звільняє слідчого від необхідності складання

плану його роботи у кримінальній справі, провадження у якій зупинено [21, с. 188].

З огляду на це науковець О.В. Лисенко відзначає, що від слідчого «фактично залежить рівень ефективності правоохоронних органів з розшуку осіб, які переховуються» [18, с. 118], адже «при початку слідчої дії, весь її хід і процесуальний розвиток визначає» [19, с. 55] саме він. Доречно, що А.М. Попов під розшуком підозрюваного, обвинуваченого розуміє саме систему заходів, що проводяться слідчим і органом дізнання, кожним у межах своєї компетенції, і спрямованих на встановлення місця перебування та затримання підозрюваного, обвинуваченого [6]. Є.І. Макаренко звертає увагу на те, що «розшукові заходи – це заходи, здійснювані слідчим у процесі розслідування ... в зупиненій провадженням справі тільки зі зазначеною метою і лише процесуальними або організаційно-технічними засобами, тоді як основне призначення оперативно-розшукових заходів полягає в запобіганні, припиненні й виявленні злочинів» [22, с. 136].

Н.В. Самієв з цього приводу пише: план по оперативно-розшуковій справі містить оперативно-розшукові версії і спрямовані на їх перевірку оперативно-розшукові заходи ... при цьому дії слідчого плануються тут зазвичай лише на період розслідування у зупиненому провадженні, оскільки вони пов'язані з відновленням провадження [21, с. 188]. А тому «розшукові заходи і слідчі дії, що виконуються з розшуковою метою, проводяться слідчим у процесі розслідування, так як вони є елементами цього процесу, в цьому сенсі, і лише в цій частині, розшукову діяльність можна вважати за елементом розслідування» [22, с. 136].

На нашу думку, такі дії безпосередньо відображають взаємодію слідчого і оперативного працівника, є однією зі сторін реалізації взаємодії.

Окрім того, Є. Наливайко відзначає, що «для встановлення місцеперебування підозрюваного (обвинуваченого), що переховується від слідства, важливо намагатися застосовувати негласні слідчі (розшукові) дії» [23, с. 20]. Разом з цим при виборі тактики проведення цих «дій слідчий і оперативний працівник повинні ретельно готуватися, передбачаючи до-

тримання процесуальних вимог, які гарантують забезпечення законності, обговорювати послідовність дій, черговість запитань, реакцію допитуваного, захисника та інші обставини» [19, с. 55], тобто в умовах зупиненого кримінального провадження має здійснюватись планування та висунення версій. До прикладу, «такими версіями найчастіше є припущення про місце знаходження викраденого майна, про підозрюваних (обвинувачених), що зникли, потерпілих або важливих свідків, які виїхали» [21, с. 187].

Тож розшук підозрюваного, обвинуваченого, місцеперебування якого не відоме або який ухиляється від слідства та суду в зупиненому кримінальному провадженні, складають такі етапи: перевірка даних про ухилення підозрюваного, обвинуваченого від відповідальності; збір процесуальних і оперативно-розшукових відомостей; оголошення розшуку і його доручення органам дізнання; планування розшуку (у взаємодії з органами дізнання); здійснення слідчих і розшукових дій, а також тактичних операцій, спрямованих на встановлення місцезнаходження підозрюваного, обвинуваченого [6, с. 23]. Водночас до таких розшукових заходів слід віднести: подворові обходи, взяття пояснень, перевірки на підприємствах, в установах, організаціях, інформування громадськості з використанням засобів масової інформації, бесіди з особами, які мають опосередковану інформацію, перевірка за криміналістичними й іншими видами обліків, вивчення архівних кримінальних справ, обстеження місць імовірного збуту краденого, складання та розсилання орієнтувань, створення умов, які спонукатимуть розшукувану особу до вчинення певних дій, що її викриють (звернення до призовних пунктів військкоматів, банків, пошти, операторів зв'язку тощо) [22, с. 134].

Окрім цього, науковець В.М. Биков відзначає: діяльність слідчого щодо розшуку обвинуваченого, що переховується по зупиненій справі включає в себе ще й такі заходи, як накладення арешту на поштово-телеграфну кореспонденцію, що надходить на адресу розшукуваного або його близьких та родичів та залучення громадськості до розшуку підозрю-

ваного, обвинуваченого, що переховується [24, с. 12].

Окрім цього, специфіку діяльності слідчого в зупиненій справі становить здійснення процесуально-організаційних заходів щодо відновлення кримінального провадження з підстави видужання підозрюваного. Зокрема, до них слід віднести усунення причин, що викликали зупинення кримінальної справи шляхом організації в необхідних випадках лікування хворого підозрюваного або обвинуваченого, припинення можливих спроб з боку підозрюваного або обвинуваченого затягнути хворобу або ухилитися від лікування, прийняття необхідних заходів у період лікування підозрюваного або обвинуваченого для припинення можливих спроб його сховатися від слідства [6], тому «слідчий, прокурор мають тісно співпрацювати з лікарем, визначаючи реальну неможливість підозрюваного, обвинуваченого брати участь у кримінальному провадженні» [25, с. 153], адже лікар може попередньо вказати ймовірні терміни виписки підозрюваного або обвинуваченого з лікарні і можливий результат його хвороби [1, с. 21] та водночас систематично отримувати інформацію про стан здоров'я обвинуваченого [24, с. 13], з тим щоб своєчасно відновити кримінальне провадження [6, с. 21-23].

Отож слід систематизувати згадані заходи слідчого у кримінальному провадженні, що були зупинені у зв'язку з хворобою підозрюваного чи обвинуваченого та які спрямовані на швидке відновлення кримінального провадження в такі основні позиції:

- організація лікування обвинуваченого, який ухиляється від лікування;
- підтримання постійного контакту з лікарем і систематичне отримання інформації про стан здоров'я обвинуваченого;
- організація заходів, спрямованих на припинення спроб обвинуваченого сховатися від слідства [24, с. 13].

Беззаперечно, що ці заходи слідчий може здійснити через органи дізнання, даючи їм відповідні доручення ... адже органи дізнання можуть організувати спостереження за підозрюваним або обвинуваченим у лікарні або за його квартирою, виявити факти залякуван-

ня чи підкупу свідків та потерпілого [6, с. 18].- Крім того, сам слідчий (оперативний працівник) повинен систематично знайомитися з вступниками зведеннями-орієнтування, з метою відшукування в них відомостей, які можуть бути використані в розкритті злочинів [21, с. 188].

Доцільно відзначити, що у кримінальних провадженнях, зупинених внаслідок психічного або іншого тяжкого захворювання підозрюваного або обвинуваченого, можливі і деякі інші дії слідчого, до яких слід віднести планування необхідних для закінчення провадження у справі слідчих заходів, підготовку процесуальних документів, наприклад постанови про притягнення як обвинуваченого в остаточній редакції, обвинувального висновку та інші [6, с. 18].- Відтак, виникає необхідність у виділенні ще одного додаткового організаційно-формального заходу по результатах зупиненого кримінального провадження, що дозволяє закінчити його у короткі терміни. Зокрема, слово «формальний» у мовознавстві означає «виконаний за встановленим порядком, офіційний; який ґрунтується на дотриманні форми» [26, с. 620].

Щодо діяльності слідчого у зупиненому провадженні з підстави п. 3 ч.1 ст. 280 КПК України, то її особливість полягає у тому, що чітко визначеного переліку процесуальних і слідчих дій, які можна здійснювати за кордоном нема [27, с. 116], адже такі дії, що «підлягають виконанню, передбачені законодавством обох договірних держав» [28, с. 215-216] та така діяльність безпосередньо «пов'язана зі збереженням строку досудового розслідування, адже процес видачі особи є досить тривалим і в середньому здійснюється від 2 місяців до півроку» [29, с. 112].

На нашу думку, специфіка діяльності слідчого у зупиненому кримінальному провадженні з приводу виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва полягає ще й у тому, що передбачає виконання великого комплексу процесуальних дій, що «не дозволяє одному слідчому закінчити розслідування у встановлені законом строки», зокрема, «справа з великим обсягом роботи вважається такою, коли у ній необхідне проведення великої кількості слідчих дій, які один слідчий у строки, встановлені законом для провадження досудо-

вого слідства, виконати не може» [30, с. 306].- З цього приводу задля «швидкого розслідування злочинів у різних місцях із усебічним і паралельним відпрацюванням усіх слідчих версій у кримінальному провадженні, а також можливості зосереджувати зусилля на одному важливому етапі є взаємодія органів розслідування злочинів груповим методом через створення слідчо-оперативних груп (СОГ)» [31, с. 220], які діють на основі доручень слідчого саме, як суб'єкти міжнародного співробітництва [27, с. 116].

М. Смирнов доцільно відзначає, що «поняття взаємної правової допомоги містить у собі виконання всіх процесуальних дій (допит, виклик до суду, обшук, виїмка, експертиза і т.д.) на території іноземної держави по збиранню і перевірці доказів, спрямованих на сприяння досудовому або судовому слідству» [32], які має організовувати саме слідчий. З цього приводу Чорноус М.Ю. пише: «Ефективне проведення процесуальних дій тісно пов'язане з вирішенням низки організаційних завдань, наприклад: забезпечення явки учасників процесуальної дії; керівництво учасниками, надання їм допомоги у реалізації поставлених завдань; застосування технічних засобів» [33, с. 152].

Згодом, після виконання необхідних процесуальних дій, слідчий передає матеріали виконання запиту прокурору, який здійснює нагляд за виконанням законів у період досудового розслідування для перевірки повноти та законності проведених слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій [27, с. 116].

Між тим, з огляду на наше дослідження положення ч. 2 та ч. 5 ст. 280 КПК має тавтологію, тому вважаємо за доцільне підтримати позицію О.І. Галагана щодо внесення змін до змісту ч.2 ст.280 КПК України та подати її так: **«до зупинення досудового розслідування слідчий зобов'язаний виконати всі слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії, проведення яких необхідне та можливе»** [34, с. 284].

Отож запорукою успішного виконання завдань інституту зупинення кримінального провадження вимагає від слідчого дієвого використання у сукупності всіх можливих способів та засобів організації роботи.

Література

1. Кримінально-процесуальний Кодекс України від 13 квітня 2012 року [Електронний ресурс] // Зі змінами та доповненнями станом 14.04.2017 р. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
2. Академічний тлумачний словник: Словник української мови: в 11 томах. — Том 4, 1973. — Стор. 683.
3. Когутич І.І. Типові ситуації початково-го етапу розслідування вбивств, та обумовлені ними алгоритми дій слідчого / І. І. Когутич // Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». - 2013. - Вип. 1. - С. 233-247.
4. Кримінальний процес України /- В. Т. Нор, М. М. Михеєнко, В. П. Шибіко.- К., 1992.- 489 с.
5. Михайленко О.Р. Складання процесуальних актів у кримінальних справах.- К., 1996 р. – 254 с.
6. Попов А.М. Приостановление и возобновление предварительного следствия: методические рекомендации / Попов А.М.. // авт. сост. А.М. Попов. Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. инта. – 2005. – С. 56.
7. Терещенко Ю.В. Слідчі та інші процесуальні дії: правова регламентація [Електронний ресурс] / Терещенко Ю.В. // Національна академія внутрішніх справ. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: [file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/aymvs_2011_2\(2\)_21%20\(8\).pdf](file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/aymvs_2011_2(2)_21%20(8).pdf).
8. Чорноус Ю. М. Слідчі дії: поняття, сутність, напрями розвитку та удосконалення : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Ю. М. Чорноус. – К., 2005. – С. 49.
9. Басай В. Д. Поняття і види процесуальних строків за новим кримінально-процесуальним кодексом [Електронний ресурс] / В. Д. Басай, С. О. Ковальчук // Наукові праці ОЮА. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.naukovipraci.nuoua.od.ua/arhiv/tom11/45.pdf>.
10. Давність все пробачить [Електронний ресурс] // Закон і Бізнес. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://zib.com.ua/ua/print/103107-davnist_vse_probachit.html.
11. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, С. Б. Гавриш та ін.; За заг. ред.- В. В. Сташиса, В. Я. Тація. — К.: Концерн "Видавничий Дім "Ін Юре", 2003. — 1196 с.
12. Остафійчук Г. Строки в кримінальному провадженні: теоритичні проблеми й практика застосування / Остафійчук Г.. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015. – С. 234–436.
13. Головчак М. М. Щодо проблеми встановлення диференційованих строків давності в кримінальному кодексі України / Головчак М. М.. // Кримінальне право та кримінологія: Часопис Київського університету права, №4. – 2013. – С. 299–302.
14. Кримінально- процесуальний кодекс України. Кодекс від 28.12.1960 року № 1001-05. [Електронний ресурс] // Втратив чинність від 19.11.2012 р. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1002-05>.
15. Теоретичні та практичні проблеми забезпечення ефективності досудового провадження/ Тищенко В. В., Аленін Ю. П., Ващук О. П. та ін.]. // Наукові праці НУ ОЮА. – 2015. -- С. 106–158.
16. Королев М.В. Приостановление предварительного следствия в связи с психическим или иным тяжким заболеванием обвиняемого: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук «Уголовный процесс; Криминалистика; Теория оперативно-розыскной деятельности»/Королев М.В. –Москва, 2000–23с.
17. Кривонос І.С. Проблемні питання процесуального порядку відновлення досудового розслідування в контексті Кримінально- процесуального кодексу України / Кривонос І.С. // Вісник ХНУВС. 2013. № 1 (60). – 2013. -- С. 74–81.
18. Лисенко О.В. Перспективи удосконалення діяльності правоохоронних органів з розшуку осіб, які переховуються від органів досудового розслідування та суду / Лисенко О.В.. // ВІСНИК КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА, №1. – 2016. – С. 118–124.
19. Климичук М.П. Виконання доручень, як форма взаємодії слідчих та оперативних підрозділах у кримінальному провадженні,- № 1 / Климичук М.П.. // ВІСНИК КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА. – 2015. -- С. 54–58.

20. Терещук С. Процесуальні особливості запровадження негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні / Терещук С. // Національний юридичний журнал: Теорія і практика. – 2017. – С. 155–157.

21. Самиев Н.В. Работа следователя по приостановленному уголовному делу о нераскрытом преступлении: планирование, особенности, эффективность / Самиев Н.В. // Юридическая наука и правоохранительная практика, № 3 (33). – 2015. – С. 183–190.

22. Макаренко Є. І. Про розшукову діяльність слідчого у кримінальних справах про контрабанду / Є. І. Макаренко // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право. – 2011. - № 2. - С. 128-136

23. Наливайко Є.О. Процесуальна діяльність слідчого по розшуку підозрюваного, місцезнаходження якого невідоме : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук: спец. 12.00.09 / Наливайко Є.О. – Київ, 2014. – 20с.

24. Быков В. М. Деятельность следователя по приостановленным делам : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук «Уголовный процесс, криминалистика и судебная экспертиза; оперативно-розыскная деятельность» / Быков В. М.. – Свердловск, 1972. – 17 с.

25. Расчотнов Є.В. Поняття «тяжка хвороба» як підстава зупинення досудового розслідування / Расчотнов Є.В.// Серія юридичної науки, Науковий вісник херсонського національного університету випуск №2. Том 4.–2014. –С. 150–154

26. Академічний тлумачний словник: Словник української мови: в 11 томах. — Том 10, 1979. — Стор. 620.

27. Юрченко А. Взаимодействие следователя и оперативных подразделений во время выполнении международных-правовых пору-

чений / Юрченко А. // Legea si Viata. – 2016. -- С. 114–117.

28. Мудряк Т. Міжнародне співробітництво щодо кримінального забезпечення розслідування злочинів / Мудряк Т., Потомська Н.. // Україна і світ, Юридичний вісник/№6.. – 2014. – С. 211–216.

29. Топчій В.В. Зупинення досудового розслідування для виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва / Топчій В.В., Йовенко І.І.. // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право), 2(65). – 2014. – С. 107–113.

30. Топчій В.В. Взаємодія органів досудового розслідування та оперативних підрозділів у складі слідчо-оперативних груп / Топчій В.В.// Юридичний вісник 4 (33). – 2014. -- С. 138–143.

31. Яковлев О. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами під час проведення слідчих (розшукових) дій / Яковлев О.. // Науковий часопис національної академії прокуратури України, №1. – 2017. – С. 217–223.

32. Смирнов М. І. Поняття і сучасний стан інституту взаємної правової допомоги по кримінальних справах / М. І. Смирнов // Підприємництво, господарство і право. – 2004. - № 2. – С. 115-119.

33. Черноус М.Ю. Тактичні прийоми під час проведення юридичних дій у межах міжнародної правової допомоги / Черноус М.Ю.. // ПРАВО І БЕЗПЕКА, № 2 (49). – 2013. -- С. 151–156

34. Галаган О. І. Зупинене досудове розслідування у зв'язку з невстановленим місцезнаходження підозрюваного / О. І. Галаган, А. В. Дунаєва. // Науковий Вісник академії внутрішніх справ. – 2013. – С. 282–287.